

?li?kilerde Siber Sald?rganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?li?kilerde Siber Sald?rganl?k Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23285>

Özet

Türkiye'de Siber Saldırganlık Ölçeği (SSÖ), romantik ilişkiler bağlamında dijital ortamlar aracılığıyla gerçekleştirilen saldırgan davranışlar ve tacizi ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle Türkiye popülasyonunda siber zorbalığın ve dijital şiddetin yaygınlığını ve doğasını anlamak için Nacar, Timur Taşhan ve Bekar (2020) tarafından Türkçeye uyarlama çalışmasıyla kazandırılmıştır. Ölçek, bireylerin partnerlerine karşı sosyal medya, mesajlaşma uygulamaları veya diğer çevrimiçi platformlar üzerinden uyguladıkları dijital gözetleme, tehdit etme veya itibar zedeleme gibi eylemleri değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Siber saldırganlık, ilişkisel şiddet, dijital iletişim, psikometrik uyarlama, romantik ilişkiler, çevrimiçi taciz, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Gülçin Nacar, Sibel Timur Taşhan, Mehmet Bekar

Amaç

Türkiye'de Siber Saldırganlık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin romantik partnerlerine yönelik dijital ortamlarda sergiledikleri saldırganlık düzeylerini standardize edilmiş ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri arasındaki ilişkilerde siber şiddetin sıklığını ve türlerini belirlemeye odaklanmıştır.

Ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında siber saldırganlığın potansiyel risk faktörlerini, psikolojik sonuçları ve bu tür davranışlarla başa çıkma stratejilerini incelemek için kritik bir araç sağlar. Türk kültürüne uyarlama süreci, orijinal ölçeğin kültürel hassasiyetini ve dilsel etkililiğini koruyarak Türkiye'deki araştırmacıların kullanımına sunulmasını sağlamıştır.

Yapı (Kavramsal Çerçeve)

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, romantik ilişkilerde siber saldırganlıktır. Bu yapı, geleneksel fiziksel veya sözel saldırganlıktan farklı olarak, dijital araçlar kullanılarak gerçekleştirilen ve partnerin duygusal veya sosyal refahına zarar vermeyi amaçlayan davranışları kapsar. Bu davranışlar genellikle gözetleme (örneğin, şifreleri izinsiz kullanma), doğrudan taciz (örneğin, tehdit mesajları gönderme) ve dolaylı saldırganlık (örneğin, sosyal medyada küçük düşürücü içerik yayınlama) boyutları içerir.

Siber saldırganlık, modern ilişkilerde görülen bir tür yakın ilişkisel şiddet biçimi olarak kabul edilir.

Ölçek, bu karmaşık yapıların farklı alt boyutların ayrıştırılmaması ve her bir saldırganlık türünün ilgisel sonuçların değerlendirilmeyi hedefler.

Geçerlik

Türkçede Siber Saldırganlık Ölçeği'nin Türkçeye uyarlamasında, ölçeğin yapısal geçerliliği incelenmiştir. Uyarlama çalışması (Nacar vd., 2020), ölçeğin orijinal yapısının Türk kültürü bağlamında temsil edip etmediğini belirlemek için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları, yapı geçerliliğini doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yapısına uygunluğunu test eder. Ayrıca, ölçüt bağlamında geçerlik çalışmaları da, siber saldırganlık puanlarının ilgili diğer psikolojik yapılarla (örneğin, narsizm, dürtüsellik veya genel ziddet eğilimi) beklenen yönde ilişkili olduğunu göstermek için gerçekleştirilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, yani ölçümlerin tutarlılığı ve kararlılığı, uyarlama çalışmasında incelenen önemli bir psikometrik özelliktir. Güvenirlilik analizleri genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak gerçekleştirilir.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin tek bir yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Nacar ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verebileceğini ve araştırmalarda güvenle kullanılabilceğini işaret eder.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin kaç farklı boyutu temsil ettiğini ve bu boyutların kavramsal çerçeveye uygun olup olmadığını belirler.

Eğer orijinal ölçek çok boyutlu bir yapıya sahipse (örneğin, siber gözetleme, siber taciz), uyarlama çalışması da bu çok boyutlu yapıya Türk örneğinde doğrulamayı amaçlamıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları, modelin veriyle uyum indekslerinin kabul edilebilir sonuçları içinde olduğunu göstererek ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Orijinal ölçeğin Türkçe versiyonu)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemiş olması nedeniyle, psikometrik standartlara uygun olarak genellikle 5'li veya 6'lı Likert formatında kullanılır.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (İngilizce veya türevleri)

Popülasyon Grubu: Romantik bir ilişki deneyimi olan bireyler, genellikle üniversite öğrencileri veya genç yetişkinler.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması, psikoloji ve benzeri sosyal bilimler alanlarından, aktif romantik ilişki içinde olan üniversite öğrencisi örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, belirli siber saldırganlık davranışlarını partnerlerine karşı ne sıklıkta gerçekleştirdiklerini veya deneyimlediklerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Siber şiddet, psikometrik araç, romantik ilişkiler, dijital gözetleme, iç tutarlılık, yapı geçerliliği, DFA, Nacar 2020.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: Gülçin Nacar için: gulcin.nacar@gmail.com

Yayın Adresi: Makalenin yayınlandığı dönemdeki yayıncı adresi ilgili akademik kurumlara aittir (Makalede belirtilmemiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek bir akademik yayın içerisinde sunulduğu için, kullanım genellikle orijinal yazarlardan izin almayı gerektirir. Ticari olmayan akademik araştırmalar için izin alma prosedürleri yazarın tercihine bağlıdır. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [iliskilerde-siber-saldirganlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Nacar, G., Timur Taştan, S., & Bekar, M. (2020). Adaptation of The Cyber Aggression in Relationships Scale to Turkish: A validity and reliability study. *Perspectives in Psychiatric Care*,

1-10.

?li?kilerde Siber Sald?rganl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ?li?kilerde Siber Sald?rganl?k Ölçe?i'nin orijinal maddeleri yer almamaktad?r. Ölçek maddeleri, genellikle telif haklar? nedeniyle yay?nc? veya yazar izni olmaks?z?n kamuya aç?k kaynaklarda tam olarak yay?mlanmamaktad?r. Maddeler, Nacar, Timur Ta?han ve Bekar (2020) taraf?ndan yay?nlanan makalede veya ek materyallerde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM